

Septuagésimasöndagen

Guds oförtjänta nåd – vingårdsarbetarnas söndag

Hes 18:20-29; 1 Kor 3:7-15; Luk 17:7-10; Ps. 18:2-3, 28-30, 33, 49-50

I Guds; Faderns och Sonens och den Helige Andes namn.

I dag går vi in i förfastan, den tid som utgör ingång till, eller en uppvärmning inför, Stora Fastan som, i sig, är en tid av fördjupad träning i att leva som kristen med evighetens seger och glädje för ögonen. Det är idag sjuttio dagar till Herrens påsk.

Det kan säkert upplevas så att den förestående fastan kommer plötsligt, nu då vi som bäst – förstummade och helt uppfyllda av det stora under som utvecklas för oss efter Julens glada bud – försöker ta in och förstå uppenbarelsetidens budskap. Och det är så: Septuagésimasöndagen är en tröskel; ett farthinder för att vi skall ha en rimlig chans att sakta in och samla ihop oss.

Förra söndagen – det var Andra söndagen efter Epifanía – hörde vi Simeon säga till Jesu moder Maria, om Sonen, då hon bar honom in i templet: ”Se, han är satt till [att vara] ett tecken som väcker motstånd”¹

Så i dag, på tröskeln mellan det som uppenbarats och vår egen träning i att bli lik Honom, skall vi fortsätta att tala om motstånd. För det vi möter i dagens läsningar väcker motstånd i människan, inte minst i vår tid. Vi hörde profeten Hesekiel tala om att det är människans egna vägar som inte är de rätta²; sedan den helige aposteln Paulus: att ”varken den som planterar eller den som vattnar betyder något, utan bara Gud”³ och slutligen Evangeliets budskap till oss i dag att vi inte skall räkna med något tack⁴.

Ja, detta bjuder i sanning på motstånd. Inte minst nu när allt skall vara strömlinjeformat, smidigt och enkelt; när motstånd ses som personliga nederlag eller något kränkande; i en tid där det i varje situation och sammanhang förväntas direkt respons - gärna i form av erkänsla och tack.

¹ Luk 2:34b

² Hes 18:25

³ 1 Kor 3:7

⁴ Luk 17:9

Inte ens i (vad de flesta känner som) kyrkan vågar man längre bjuda på motstånd utan väljer, med russinplockarmetod, att förkunna de mest lättsmälta passagerna ur Jesu lära för att inte väcka anstöt. Men detta är bedrägligt och det lägger människans hjärta i träda i stället för att plöja upp dess åker så att såningsmannen kan komma åt att så frön av tro, hopp och kärlek.

Motståndet är nödvändigt. Och det vi i dag möter i läsningarna bjuder på just det ett motstånd är avsett att göra, nämligen att stoppa upp vår blinda, reflektionslösa framfart. Och helt riktigt tackade vi tillsammans för det vi fick höra: Gud vi tackar dig, för det motstånd du bjuder!

Vad innebär då det vi hör, att vi som vattnar och krattar åkrarna; vi arbetare i vingården, inte betyder något; att endast Gud har betydelse? Varför skall vi inte räkna med uppskattning och tack? Aposteln Paulus förklarar detta i episteln: ”Den som planterar och den som vattnar är ett, och var och en ska få sin lön efter sitt arbete. Vi är Guds medarbetare, och ni är Guds åker, Guds byggnad.”⁵

Vi är alltså skapade till att bli ett med Gud och skall få vår lön, inte helt olikt den princip vi känner här i världen: efter att arbetet är slutfört. Och slutfört är det först då vi tar det sista andetaget här. Det är i det kommande vi får vår lön och den utdelas efter vars och ens arbete.

För att kunna börja förstå detta och hur allt hänger samman, måste vi vända oss till begynnelsen. För ”I begynnelsen skapade Gud himmel och jord.”⁶ Och ”Gud sade: ’Låt oss göra människor till vår avbild, till att vara lika oss’. Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem.”⁷

Men människan valde en annan väg; sin egen. Och när hon sedan funderade över och frågade Gud vem han är; vad hans namn är, svarar han [’Gud sade till Mose:] ’Jag är den Jag Är.”⁸ Han presenterar sig som ”Jag Är”. Jag är, säger han, det som *är*; jag är Varat. Inget existerar utan detta, samma, vara.

Och Sonen, Jesus Kristus, han som föddes för vår skull för att vi på nytt skulle kunna lära känna Gud; Han som är sann människa och sann Gud, om Honom läser vi i Johannesprologen, att ”Allt blev till genom honom, och utan honom blev ingenting till av det som är till. I honom var liv, och livet var människornas ljus.”⁹

När sedan Jesus själv, som en del i uppenbarelsen, presenterar sig för en samarisk kvinna när de möts vid en brunn och hon säger till honom: ”Jag vet att Messias ska komma, han som kallas Kristus. När han kommer ska han berätta allt för oss.’ Jesus sade till henne: ’Det Är Jag, den som talar med dig.’”¹⁰

Det Är Jag; vattnet som släcker all törst. Det Är Jag; vägen, sanningen och livet; Ordet som existerade från begynnelsen. Det är jag, som Hesekiel profeterade om att människan skulle avfärda genom att säga ”Herrens väg är inte rätt”¹¹.

⁵ 1 Kor 3:8-9

⁶ 1 Mos 1:1

⁷ 1 Mos 1:26a, 27

⁸ 2. Mos 3:14

⁹ Joh 1:3-4

¹⁰ Joh 4:25-26

¹¹ Hes 18:25

Och där är problemet! Eller rättare sagt; det är detta många finner anstötligt, då som idag, att vi människor måste böja oss för att något annat än den egna viljan och uppfattningen är det rätta; att vi måste infoga oss och lyssna. Vi måste vilja och välja att vandra Vägen; att vara del i Guds frälsande plan. Vi har nämligen begåvats med fri vilja och Gud vill ha medarbetare, inte marionetter.

Det många upplever som ett motstånd är att frivilligt tacka ja och ställa sig under Guds lag; att följa Kristus i stället för sin egen väg och, som evangeliet i dag lyder: göra sin plikt gentemot Gud, Skaparen. Men trots att inget vore till utan Honom väljer vi andra och egna vägar; andra och egna herrar. Och trots är väl just vad saken handlar om. Det är lite som att hugga av sig bägge armarna och sedan bli arg för att man inga har.

Det är inget bra sätt att förvalta skapelsen eller tjäna Gud. För det är vad det handlar om: att vi är satta här att tjäna Gud genom att, bl.a. förvalta hans skapelse Och vi är del i Guds skapelse. För det skall vi få vår lön, när arbetet är slutfört.

Så nu står vi här i förfastan; på tröskeln till Stora Fastan och kan bara be för att tiden och de motstånd vi möter kan hjälpa oss att lämna den trotsålder som blivit någon form av signum för mänskligheten. Att vi kan stanna upp inför motstånden och genom dem, med Guds Andes hjälp, förändras i hjärtat. Då kommer vi också att kunna vara ödmjuka inför Guds oförtjänta nåd och, själva, vara motstånd för andra här i världen, i Jesu namn.